

İl Eğitim Denetmenlerinin Bilgisayar Kaygısı Düzeyleri (Karadeniz Bölgesi Örneği)

Ömer Yılmaz

Yrd. Doç. Dr. Necmi Eşgi

Özet

Bu çalışma il eğitim denetmenlerinin bilgisayar kullanmaya ilişkin kaygı düzeylerini ve bu kaygı düzeyinin bazı demografik değişkenlere göre değişip değişmediğini belirlemek için yapılmıştır. Çalışmada örneklem alma yoluna gidilmeyerek evren üzerinde çalışılmıştır. Katılımcılara Bilgisayar Kaygısı Ölçeği ve kişisel bilgi formu içeren bir veri toplama aracı uygulanmıştır. Araştırmaya 330 il eğitim denetmeni katılmıştır. Araştırma sonucunda; erkek denetmenlerin bayan denetmenlere göre; eğitim teknolojisi dersi alanların almayanlara göre; 56-65 yaş grubunda yer alan müfettişlerin diğer yaş gruplarında yer alanlara göre bilgisayar kaygısı düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Öğrenim durumu açısından bakıldığında denetmenlerin öğrenim düzeyleri yükseldikçe bilgisayar kaygısı düzeylerinin azaldığı görülmektedir. Fen branşlarında yer alan denetmenlerin EYTPE (Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi) ve sosyal branşlarda yer alanlara göre bilgisayar kaygısı düzeylerinin daha düşük olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji, Bilgisayar Kaygısı, İl Eğitim Denetmeni

Computer Anxiety Levels of The Provincial Education Examiners (Case of The Black Sea Region)

Abstract

This study has been carried out to determine levels of computer anxiety of primary school inspectors on duty in the cities taking place in the Black Sea Region. And whether that change according to the fixed independent variation or not. A survey which is to determine computer anxiety measure, and a measuring package software including personal information form have been applied to the participants. With the results of the analyses, it has been proved that the levels of computer anxiety of the

primary school inspectors differ according to various independent variation. The followings have been determined in the participants; Compared to the female primary school inspectors, computer anxiety of male primary school inspectors levels are lower, Levels of computer anxiety of those who take technology course via the education in service and in the licence education levels are lower compared to those who don't take technology course. Levels of computer anxiety of the primary school inspectors at high age group is higher compared to those at the low age group, Levels of Computer anxiety of the primary school inspectors who have higher grade is lower. Levels of computer anxiety of the primary school inspectors in the science branches are lower than those at the Educational Management and Investigation and social branches.

Keywords: Technology, Computer anxiety, Primary school inspector.

Giriş

Bilim ve teknolojideki gelişmeler geçmişten günümüze hızlı bir gelişim temposu içinde, özellikle son çeyrek asırda üst düzeylere ulaşmıştır. Bu süreç içerisinde ortaya çıkan gelişmeler ve buluşlar, insanların yaşam tarzını, birçok yönden etkisi altına alarak değiştirmiştir.

Bilim ve teknolojideki ilerlemeler toplumların yapısını ve eğitim sistemlerini etkileyen faktörlerin başında gelmektedir. Temel bilimler ve bunlara dayalı olarak gelişen modern teknoloji, gerçekleştirdiği yepyeni üretim, ulaşım haberleşme yöntemleriyle toplumların yapısını değiştirmekte ve her ülkenin bu değişmeye yapısal uyumunu gerekli kılmaktadır (Akkoyunlu, 1996:127).

Bilim ve teknolojideki gelişmeler bu uyum sürecinde ülkeleri büyük bir yarışın içine sürüklemektedir. Ülkeler, tarih boyunca var olan egemen olma, yönetme ve yönlendirme hırsı ile birlikte, kendi insanlarını ileri bilgi ve teknoloji düzeyine ulaştırma yönünde sürekli çalışmaktadırlar. Bu yarış içerisinde ülkelerin ilk sıralarda yer almalarını sağlayacak en önemli araç tartışmasız eğitimidir.

Hızlı bir gelişim sürecinde bulunan bilim ve teknoloji, yaşamımızın her alanında olduğu gibi eğitim alanında da etkisini göstermiştir. Bilim ve teknolojik gelişmeler, öğrenme ve öğretme

süreçlerinde birçok yenilik ve değişimi beraberinde getirmiştir. Eğitim ortamlarında kullanılan klasik teknikler, araçlar ve materyaller güncelliğini yitirmiş, özellikle son çeyrek asır içerisinde yerini yeni teknik ve teknolojik araçlara bırakmaya başlamıştır.

Yeni teknolojik olasılıklar çağında eğitim, elektronik yolların her türlüünü kullanmak durumundadır. Yapılan araştırmalar geleceğin, yüksek düzeyde teknoloji kullanacak olan toplumların esnek yeni bilgiler edinmeye ve yeni beceriler kazanmaya devam etme yeteneğinde olan insanlara gereksinim duyacağını ortaya koymaktadır (Boz, 2006:5). Türkiye’de bu tip insan ihtiyacının karşılanmasında en büyük görev eğitim kurumlarına düşmektedir. Bunun için de eğitim sistemimiz bu yeni bakışa göre hazırlanmalı ve biçimlendirilmelidir.

Eğitim kurumları, yeni teknolojileri en etkin şekilde kullanması gereken kurumların başında gelmektedir. Okullarda teknolojinin kullanım özellikleri 1980’li yılların başından itibaren artarak yaygınlaşmıştır. Bugün, bilgisayarlar ve diğer teknolojik araçlar okul ortamında, bir ders sunusu, öğretim materyalleri hazırlamaktan yönetsel bir takım işlerin yürütülmesine kadar birçok alanda kullanılmaktadır (Brush, 1998’den aktaran Boz, 2006:3).

Aksoy (2003’den aktaran Boz, 2006:5)’a göre, bilim ve teknolojiadaki gelişmeler, eğitim-öğretim ve yönetime ilişkin mevzuatta meydana gelen değişiklikler ve 2005 yılından itibaren performans ölçme ve değerlendirme sistemine geçilecek olması ile denetim anlayışındaki yenilikler, genel denetim esaslarının yeniden ele alınmasını zorunlu hale getirmiştir.

14 Eylül 2011 tarihli ve 28054 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 41. Maddesinde İl Eğitim Denetmenlerinin görevleri şu şekilde tanımlanmıştır: İl eğitim denetmenleri ve denetmen yardımcıları, ildeki her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumları ile il ve ilçe millî eğitim müdürlüklerinin rehberlik, işbaşında yetiştirme, denetim, değerlendirme, inceleme, araştırma ve soruşturma hizmetlerini yürütür. Bu görev yetkiler sınırlanırken öncelik rehberlik ve yetiştirmeye verilmektedir (Can, 2004:116). Müfettişlerin temel

görevi öğretmene eğitim öğretim etkinliklerinde yardım ve rehberlik ederek okulun verimliliğini arttırmaktır (Karagözoğlu, 1977:4).

Oliva ve Pawlas (1997), okullarda bilgisayarların kullanılmaya başlanmasıyla birlikte, müfettişlerin bilgisayarları kullanarak kendilerini daha etkili ve verimli bir şekilde yapacaklarını ve öğretmenlere de öğretimde bilgisayarlardan ve diğer teknolojilerden nasıl faydalanacakları konusunda yardımcı olmaları gerektiğini vurgulamıştır. Wiles ve Bondi (2000), müfettişlerin makineleri “nesne” olarak görmekten çok öğretimi geliştirici aletler olarak görmeleri, öğretmenlere teknolojinin eğitimde kullanılmasının getirdiği faydaları anlatmada ve teknolojinin eğitim-öğretim ortamına entegre edilmesi konusunda yardımcı olmaları gerektiğini belirtmişlerdir. Altun (2004), İlköğretim Müfettişlerinin Bilişim Teknolojileri (BT) sınıflarının etkili ve verimli bir şekilde kullanılmasında önemli rollere sahip olduklarını ifade etmiştir.

İl eğitim denetmenlerinin bilim ve teknolojideki hızlı gelişmeleri izleyebilmeleri, teknolojik okur-yazarlıklarının gerçekleştirilmesi ile olanaklıdır. Bunun için de fakültelerin ilgili bölümlerinde, eğitim teknolojisi dersi programlarda yer almalıdır. Rohner ve Simonson (1981)'a göre, bilgisayar kaygısı “insanların bilgisayarlarla etkileşime girdiğinde veya etkileşime girmeyi planladığında yaşadığı korku, endişe ve umut karışımı duygulardır” (Akt. Roop, 1999). Marcoulides (1989) bilgisayar kaygısını “bireyin bilgisayar kullanırken veya bilgisayar kullanım sonuçları hakkında düşündüğünde ortaya çıkan peşin hüküm veya korku olarak tanımlarken, Oetting (1983) bilgisayar kaygısını “bireylerin bilgisayarla çalışırken yaşadıkları tecrübelerden edindikleri duygular olarak tanımlamıştır. Raub (1981) “bilgisayarları tehdit ediciler olarak yorumlayan bireylerde ortaya çıkan karmaşık duygusal tepkiler” olarak tanımlamaktadır. Diğer bir tanıma göre; bilgisayar kaygısı bireylerin, o anda veya gelecekte bilgisayar kullanımı ile ilgili tedirgin, endişeli ve korkulu eğilimleridir (Igarria ve Parasuraman, 1989:375). Weinberg ve diğerleri (1981) bilgisayar kaygısını, “bilgiyi işleme sistemlerinden ve etkileşime girmekten kaçınmak olarak tanımlamaktadırlar. Bilgisayar kaygısı; bilgisayar korkusu veya

bugün ya da gelecekte bilgisayar kullanımına karşı hissedilen zor, anlaşılması güç gerginlik olarak tanımlanabilir. Ayrıca gözlemlere göre bilgisayar kaygısı, bilgisayarı tehlikeli bulan kişilerde ortaya çıkan karmaşık duygusal reaksiyonlardır (Kadhiravan ve Balasubramanian, 1999'den aktaran Şeyhoğlu, 2005). Alan yazındaki araştırmalar, bilgisayar kaygısının var olduğunu ve ölçülebildiğini göstermektedir (Maurer ve Simonson, 1993; Hakkinen, 1994). Ayrıca bilgisayar kaygısının durumluk kaygısının bir formu olduğu da kabul edilmektedir (Hakkinen, 1994; Chua, Chen ve Wong, 1999). Hakkinen (1994), bilgisayar kaygısını, sınav kaygısının özel bir formu olarak görülebileceğini ve performans gerektiren durumlarda ortaya çıktığını belirtmektedir (Gülumbay, 2005). "Bilgisayar kaygısı bilgisayar kullanırken rahatsızlık hissetmekten, kalp çarpıntısı ve panik ataklara kadar artabilen belirtilerle ortaya çıkar" (Brosnan, 1999:50). Maurer ve Simonson (1994)'a göre bilgisayar kaygısı olan bireylerde ortaya çıkan davranışlar şunlardır: 1. Bilgisayarların bulunduğu alanlardan ve bilgisayarlardan kaçınma. 2. Bilgisayar kullanırken aşırı tedbirli olma, önlemler alma. 3. Bilgisayarla ilgili olumsuz yönde konuşmalar. 4. Bilgisayar kullanırken kısa zamanları tercih etme. Bilgisayar kaygısı taşıyan kişiler, bilgisayar kullanmaktan veya kendisinden bilgisayar kullanmasının beklenmesinden korkan kişilerdir. Sonuç olarak, hiçbir şey öğrenmemeyi tercih edebilirler, öğrenme kabiliyetleri olumsuz yönde etkilenebilir veya korku duyabilirler. Bilgisayar kaygısı taşıyanlar, bilgisayar ile karşı karşıya kalmaktan, başka bir deyimle iletişimden kaçarlar (Smith ve Kotrlık, 1997).

Bilginin ve teknolojinin değişimi karşısında insanların aldıkları eğitim belirli bir süre sonunda güncelliğini yitirmekte, kişi kendi alanında yetersiz bir konuma gelmekte ve kişinin bu bilgilerle mesleğini gereği gibi yerine getirmesi güçleşmektedir. Bu bağlamda eğitim süreci açısından kritik bir öneme sahip il eğitim denetmenlerinin bilgi ve teknoloji açısından birtakım yeterliliklere sahip olması, öğrenme-öğretme sürecinin daha etkin ve verimli bir biçimde uygulanabilmesine katkı sağlayacağı ve beraberinde diğer eğitim çalışanları ve sonuç olarak öğrencilerin olumlu yönde etkilenecekleri umulmaktadır. Bu nedenle il eğitim denetmenlerinin

bilgisayar kullanma kaygı düzeylerinin belirlenerek ortaya çıkan sonuçlar neticesinde gerekli düzenlemelerin yapılmasının eğitim sistemi açısından önem taşıdığı düşünülmektedir. Bu araştırmanın il eğitim denetmenlerinin eğitiminden sorumlu kurumlara mevcut durum hakkında bilgi verme, il eğitim denetmenlerine kendilerini değerlendirmelerine yönelik bilgiler sunma, alanda araştırma yapacak olanlara veri sağlama, literatüre katkı yapma gibi yararları olacağı umulmaktadır.

Çalışmanın amacı Karadeniz Bölgesi'ndeki il eğitim denetmenlerinin bilgisayar kaygısı düzeylerinin belirlenmesidir. Bu amacı gerçekleştirecek alt amaçlar ise şunlardır:

1) İl eğitim denetmenlerinin bilgisayar kaygısı düzeyleri nedir?

2) İl eğitim denetmenlerinin bilgisayar kaygısı düzeyleri cinsiyetlerine, eğitim teknolojisi alanında eğitim alma durumlarına, yaşlarına, öğrenim durumlarına, branş alanlarına göre değişmekte midir?

Yöntem

Bu çalışma il eğitim denetmenlerinin bilgisayar kaygısı düzeylerine ilişkin mevcut durumu tanımlamayı amaçlamıştır. Bu sebeple, çalışma tarama modelinin kullanıldığı betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini; 2007-2008 öğretim yılında Karadeniz Bölgesi'ndeki illerde görev yapan il eğitim denetmenleri oluşturmaktadır. Karadeniz Bölgesi'nde bulunan Amasya (26), Artvin (13), Bartın (11), Bayburt (6), Bolu (18), Çorum (37), Düzce (15), Giresun (24), Gümüşhane (9), Karabük (14), Kastamonu (24), Ordu (38), Rize (21), Samsun (67), Sinop (17), Tokat (43), Trabzon (46), Zonguldak (28) illerinde toplam 457 il eğitim denetmeni görev yapmaktadır. Çalışmada örneklem alma yoluna gidilmeyerek evren üzerinde çalışılmıştır. Çalışma evrenini oluşturan Karadeniz Bölgesi'nde yer alan illerde görevli toplam 457 il eğitim denetmenine veri toplama aracı elden teslim edilmiştir. Bu gruptan toplam 330 denetmen anket ve ölçek maddelerini cevaplandırarak araştırmacıya ulaştırmıştır (Geri dönüş oranı = %72.21). Geri dönen 330 anketten

yönergeye uygun doldurulmayan 13 tanesi kullanılmamış, sonuç olarak veri setinde 317 gözlem kalmıştır.

Araştırmanın veri toplama aracı iki bölümden oluşmaktadır. Ölçme aracının birinci bölümünde, il eğitim denetmenlerine ilişkin kişisel bilgi formu yer almaktadır. Bu form ile denetmenlere görev yaptıkları il, hizmet yılları, öğrenim durumları, yaşları, cinsiyetleri, branşları, denetmen olmadan önceki eğitimleri sırasında eğitim teknolojisi ile ilgili dersler alma durumu ile ilgili sorular yöneltilmiştir. İkinci bölümde ise il eğitim denetmenlerinin bilgisayar kaygısı düzeylerini belirlemek için ise Bilgisayar Kaygısı Ölçeği (BKÖ; Ceyhan ve Gürcan-Namlu, 2000) kullanılmıştır. BKÖ, 28 madde içermekte ve üç alt boyuttan oluşmaktadır. Birinci alt boyut duyuşsal kaygı, ikinci alt boyut bilgisayara ve çalışılan işe zarar verme endişesi, üçüncü alt boyut ise öğrenme endişesi olarak belirlenmiştir. Bilgisayara yönelik duyuşsal kaygı alt boyutunda 13 madde (1-13. maddeler), bilgisayara zarar verme alt boyutunda dokuz madde (14-22. maddeler), bilgisayarı öğrenme endişesi alt boyutunda ise altı madde (23-28. maddeler) bulunmaktadır. Ölçek içinde bulunan maddeler dörtlü Likert tipinde hazırlanmıştır. Olumlu yöndeki ifadeleri içeren ölçek maddeleri: Her Zaman: 4, Sık Sık: 3, Bazen: 2, Hiçbir zaman: 1 şeklinde puanlanmaktadır. Ölçek de 24 olumsuz, 4 tane olumlu ifade vardır. Olumlu ifadeler hesaplamalar sırasında tersten puanlanmıştır. Maddelerin tümü için bulunan iç tutarlık katsayısı .92'dir. BKÖ'nin alt faktörlerinin tutarlık katsayıları, bilgisayara yönelik duyuşsal kaygı alt faktörü (1-13. maddeler) .92; bilgisayara zarar verme endişesi alt faktörü (14-22. maddeler) .89; bilgisayarı öğrenme kaygılarını ölçen alt faktör (23-28. maddeler) için α katsayısı ise .73'tür. Bu çalışmada; bilgisayar kaygısı ölçeğinin α değeri .95 olarak bulunmuştur.

Bilgisayar kaygısı düzeylerinin bağımsız değişkenlere (cinsiyet, yaş, öğrenim durumları, lisans eğitimleri sırasında eğitim teknolojisi dersi almaları) göre farklılaşıp farklılaşmadığı normal dağılıma sahip ve dağılımın homojen olduğu değişkenlerde parametrik testlerden ANOVA ve t testi kullanılarak analiz edilmiştir. Parametrik testler sonucu gözlenen anlamlı fark

durumunda farkın kaynağı Scheffe testiyle belirlenmiştir. Normal dağılıma sahip olmayan değişkenlerde ise parametrik olmayan testlerden Kruscal-Wallis testi kullanılmıştır. Parametrik olmayan testler sonucu gözlenen anlamlı farkın kaynağı Mann Whitney U testiyle belirlenmiştir.

BULGULAR VE YORUM

Bulgular iki temel aşamada incelenmiştir. Birinci aşamada il eğitim denetmenleri ile ilgili demografik bilgilere, ikinci aşamada ise il eğitim denetmenlerinin bilgisayar kaygısı düzeyleri (1. ve 2. alt amaçlar) ile ilgili bulgular ve yorumlara yer verilmiştir.

1. Kişisel Bilgiler

Araştırmaya katılan il eğitim denetmenlerinin görev yaptıkları illere göre dağılımları Tablo 1.1' de verilmiştir.

Tablo 1.1. İl Eğitim Denetmenlerinin İllere Göre Dağılımı

	n	%
Amasya	21	6.60
Artvin	8	2.50
Bartın	3	0.90
Bayburt	6	1.90
Bolu	16	5.00
Çorum	16	5.00
Düzce	4	1.30
Giresun	21	6.60
Gümüşhane	7	2.20
Karabük	5	1.60
Kastamonu	18	5.70
Ordu	31	9.80
Rize	17	5.40
Samsun	56	17.70
Sinop	3	0.90
Tokat	38	12.00
Trabzon	36	11.40
Zonguldak	11	3.50
Toplam	317	100.00

Tablo 1.1 incelendiğinde Karadeniz Bölgesinde yer alan 18 ilden ankete katılan toplam 317 il eğitim denetmeninin olduğu görülmektedir. Denetmenlerin görev yaptıkları illere göre dağılımları ise sırasıyla, Amasya 21 (% 6.60), Artvin 8 (% 2.50), Bartın 3 (% 0.90), Bayburt 6 (% 1.90), Bolu 16 (% 5.00), Çorum 16 (% 5.00), Düzce 4 (% 1.30), Giresun 21 (% 6.60), Gümüşhane 7 (% 2.20), Karabük 5 (% 1.60), Kastamonu 18 (% 5.70), Ordu 31 (% 9.80), Rize 17 (% 5.40), Samsun 56 (% 17.70), Sinop 3 (% 0.90), Tokat 38 (% 12.00), Trabzon 36 (% 11.40), Zonguldak 11 (% 3.50) olduğu görülmektedir. Araştırmaya en çok Samsun ilinden katılım olduğu görülmektedir. Bunun nedeni Samsun ilindeki nüfus yoğunluğu nedeniyle bu ilde görevli il eğitim denetmeni sayısının çokluğundan kaynaklanabilir.

Araştırmaya katılan il eğitim denetmenlerinin öğrenim durumuna göre dağılımı Tablo 1.2.'de verilmiştir.

Tablo 1.2. İl Eğitim Denetmenlerinin Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı

	F	%
Lisans tamamlama	39	12.3
Lisans	243	76.7
Yüksek lisans	35	11.0
Toplam	317	100

Tablo 1.2 incelendiğinde, araştırmaya katılan 317 il eğitim denetmeninin 39'unun (% 12.3) lisans tamamlama, 243'ünün (% 76.7) lisans, 35'inin (% 11) yüksek lisans düzeyinde öğrenim gördüğü anlaşılmaktadır. Bu tabloya göre; Karadeniz Bölgesi'nde bulunan illerde görev yapan il eğitim denetmenlerinin % 76.7'lik (243) oran ile lisans düzeyinde eğitim alan grubun en kalabalık grubu oluşturduğu görülmektedir. % 12.3' lük (39) oranla yüksek lisans düzeyinde öğrenime sahip olanlar ikinci büyük grubu oluşturmaktadır. Yüksek lisans düzeyinde öğrenime sahip olanların oluşturduğu % 11'lik (35) grup ise üçüncü sırada yer almıştır. Araştırmaya katılan il eğitim denetmenleri arasında doktorasını yapmış il eğitim denetmeni ise bulunmamaktadır.

İl eğitim denetmenlerinin eğitim düzeylerinin, denetim ve rehberlik yaptıkları öğretmen ve yöneticilerden daha yüksek olması

beklenmektedir. Böylelikle il eğitim denetmenlerinin görevleri esnasında denetim ve rehberlik alanlarında daha başarılı olacakları düşünülmektedir. Bu açıdan bakıldığında elde edilen bulgulara göre lisansüstü eğitimini tamamlamış il eğitim denetmeni sayısının yetersiz olduğu söylenebilir.

Anket uygulanan il eğitim denetmenlerinin yaş durumuna göre dağılımı Tablo 1.3’de verilmiştir.

Tablo 1.3. İl Eğitim Denetmenlerinin Yaş Durumuna Göre Dağılımı

	F	%
25-35	14	4.4
36-45	40	12.6
46-55	145	45.7
56-65	118	37.2
Toplam	317	100.0

Tablo 1.3 incelendiğinde, araştırmaya katılan 317 il eğitim denetmeninin 14’ünün (% 4.4) 25- 35 yaş grubu arasında, 40’ının (% 12.6) 36- 45 yaş grubu arasında, 145’inin (% 45.7) 46- 55 yaş grubu arasında ve 118’inin (% 37.2) 56- 65 yaş grubu arasında yer aldığı görülmektedir. Bu bulgulara göre; Karadeniz Bölgesinde bulunan illerde görev yapan il eğitim denetmenlerinin en büyük grubunu 145 kişi (% 45.7) ile 46- 55 yaş grubu, ikinci büyük grubunu 118 kişi (% 37.2) ile 56- 65 yaş grubu, üçüncü büyük grubunu 40 kişi (% 12.6) ile 36- 45 yaş grubu oluşturmaktadır. En küçük grubu ise 14 kişi (% 4.4) ile 26- 35 yaş grubu oluşturmaktadır. Bu duruma göre hizmet yılı fazla olan il eğitim denetmenlerinin Karadeniz Bölgesi’ndeki illerde görev yapmayı tercih ettikleri söylenebilir. Bunun nedeninin; bölge illerindeki çalışma şartlarının, Doğu Anadolu Bölgesi ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi’ne göre daha tercih edilebilir olduğu düşünülebilir. Ayrıca bu bölgede Samsun gibi gelişmiş illerin bulunması denetmenlerin bu bölgeyi tercih etmelerinin başka bir nedeni olabilir.

Genç yaştaki il eğitim denetmenlerinin teknolojiyi kullanmaya daha yatkın oldukları varsayılırsa, görevlerini yerine getirmelerinde daha verimli olacakları düşünülebilir. Sonuca bu açıdan bakıldığında

bölgede çalışan 46-65 yaş aralığında yer alan denetmenlerin yoğunluğu dikkat çekmektedir. Bu sorunun sisteme genç grubun kazandırılarak aşılabileceği söylenebilir.

Anket uygulanan il eğitim denetmenlerinin cinsiyete göre dağılımı Tablo 1.4'te verilmiştir.

Tablo 1.4. İl Eğitim Denetmenlerinin Cinsiyete Göre Dağılımı

	F	%
Kadın	11	3.5
Erkek	306	96.5
Toplam	317	100.0

Tablo 1.4 incelendiğinde, araştırmaya katılan il eğitim denetmenlerinin 11 (% 3.5)'ini kadınların, 306 (% 96.5)'sını ise erkeklerin oluşturduğu görülmektedir.

Elde edilen veriler, kadın denetmen sayısının erkeklere göre çok az olmasının erkeklerin denetmenliğe olan ilgisinin kadınlara göre çok daha fazla olduğunu göstermektedir. Bunun nedeninin ilgili mesleğin çalışma koşullarının, diğer mesleklere oranla daha ağır olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Anket uygulanan il eğitim denetmenlerinin branş durumuna göre dağılımı Tablo 1.5'de verilmiştir.

Tablo 1.5. İl Eğitim Denetmenlerinin Branşa Göre Dağılımı

	f	%
EYTPE	65	20.5
Sınıf Öğretmenliği	164	51.7
Matematik	17	5.4
Fen bilimleri	3	.9
Sosyal bilgiler	24	7.6
PDR	2	.6
Türkçe	29	9.1
Diğer	13	4.1
Toplam	317	100

Tablo 1.5 incelendiğinde, araştırmaya katılan il eğitim denetmenlerinin 65'inin (% 20.5) EYTPE, 164'ünün (% 51.7) sınıf öğretmenliği, 17'sinin (% 5.4) matematik, 3'ünün (% 0.3) fen bilimleri, 24'ünün (% 7.6) sosyal bilgiler, 2'sinin (% 0.6) PDR (Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik), 29'unun (% 9.1) Türkçe, 13'ünün diğer (bilgisayar, müzik, beden eğitimi, din kültürü ve ahlak bilgisi, resim, yabancı dil vb.) branşlarda buldukları görülmektedir. Bu bulgulara göre araştırmaya katılan il eğitim denetmenlerinin branşlarına göre dağılımlarına bakıldığında sınıf öğretmenliği kökenlilerin en büyük grubu oluşturduğu gözlemlenmiştir. Geçmiş yıllarda yapılan ilköğretim müfettiş yardımcılığı sınavlarına bakıldığında sınıf öğretmenliği kontenjan sayılarının diğer branşlara oranla daha fazla olduğu görülmektedir.

Anket uygulanan il eğitim denetmenlerinin, denetmen olmadan önceki eğitimleri sırasında, eğitim teknolojisi, (eğitim araçları, eğitim ortamları, bilgisayar vb.) dersi almaları durumuna göre dağılımı Tablo 1.6'da verilmiştir.

Tablo 1.6. *İl Eğitim Denetmenlerinin Denetmen Olmadan Önceki Eğitimleri Sırasında Eğitim Teknolojisi Dersi Almaları Durumuna Göre Dağılımı*

	F	%
Eğitim Teknolojisi Dersi Alanlar (Evet)	167	52.7
Eğitim Teknolojisi Dersi Almayanlar (Hayır)	150	47.3
Toplam	317	100

Tablo 1.6 incelendiğinde araştırmaya katılan il eğitim denetmenlerinin 167'sinin (% 52.7) denetmen olmadan önce eğitim teknolojisi ile ilgili dersler aldıkları, 150'sinin (% 47.3) ise denetmen olmadan önce Eğitim Teknolojisi ile ilgili dersler almadıkları görülmektedir.

Denetim ve rehberlik alanlarında görev yapan il eğitim denetmenlerinin, görevleri öncesindeki eğitimleri sırasında eğitim teknolojisi dersi almamış olmaları, bu dersi almış olanlara oranla görevlerinde daha yetersiz kalmalarını olası kılmaktadır. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Eğitim Fakülteleri öğretmen

yetiştirme programlarının yeniden geliştirilmesi için 1997 yılı yaz aylarında bir çalışma başlatmıştır. Bu çalışmalar sonunda Bilgisayar dersi ve bu dersin devamı niteliğindeki Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme dersleri 2006-2007 öğretim yılından itibaren tüm öğretmen yetiştirme programlarında zorunlu dersler arasında yer almıştır. Öğretmen yetiştirme programlarında yapılan bu değişikliğin gelecek yıllarda il eğitim denetmenlerinin eğitim teknolojisi konusundaki bu eksikliği ortadan kaldıracağı söylenebilir.

2. İl eğitim denetmenlerinin bilgisayar kaygısı düzeylerine ilişkin bulgu ve yorumlar

Araştırmaya katılan il eğitim denetmenlerinin bilgisayar kaygısı düzeyleri ile bağımsız değişkenlere ilişkin bulgu ve yorumlar ilgili alt başlıklar altında verilmiştir.

2.1. İl eğitim denetmenlerinin cinsiyetlerine göre bilgisayar kaygısı düzeylerinin değişimine ilişkin bulgu ve yorumlar

İl eğitim denetmenlerinin bilgisayar kaygısı düzeylerinin cinsiyetlerine göre anlamlı şekilde farklılaşıp farklılaşmadığına dair sonuçlar Tablo 2.1.1'de görülmektedir.

Tablo 2.1.1. İl Eğitim Denetmenlerinin Cinsiyetlerine Göre Bilgisayar Kaygısı Düzeylerinin Değişimi

	Kadın N=11	Erkek N=306	X ²	Sd	p
Duyuşsal Kaygı	271.95	154.94	17.56	1	.000***
Zarar verme Kaygısı	235.32	156.26	8.25	1	.004**
Öğrenme Kaygısı	204.82	157.35	2.92	1	.087
Toplam Bilgisayar Kaygısı	241.36	156.04	9.25	1	.002**

*p<.05; **p<.01; ***p<.001

Tablo 2.1.1'e bakıldığında kadın il eğitim denetmenlerinin toplam bilgisayar kaygısı düzeyleri, erkek il eğitim denetmenlerinden daha yüksek olup, aradaki bu farklılık anlamlıdır (X²=9.25; p<.01).

Alt boyutlara baktığımızda öğrenme endişesi alt boyutunda anlamlı bir fark görülmüyorken (X²=2.92; p>.05), duyuşsal kaygının,

kadın il eğitim denetmenlerinde erkek il eğitim denetmenlerinden daha yüksek olduğu görülmektedir. Aradaki bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($X^2=17.56$; $p<.001$). Zarar verme kaygısı alt boyutunda kadın il eğitim denetmenlerinin kaygı düzeyleri, erkek il eğitim denetmenlerinden anlamlı şekilde farklılaşmaktadır ($X^2=8.25$; $p<.01$).

Bilgisayar kaygısı üzerine yapılan birçok araştırmada da benzer bulgulara ulaşılmıştır. Chua, Chen ve Wong (1999), bilgisayar kaygısı ve ilişkili değişkenler ile ilgili yaptıkları meta analiz çalışmasında, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha çok bilgisayar kaygısına sahip oldukları sonucuna ulaşmışlardır. Araştırmanın bulguları; Levin ve Gordon (1989), Dukes, Discenza ve Couger (1989), Liu, Reed ve Phillips (1992), Okebukola ve Woda(1993), Busch (1995), Durndell ve Thomson (1997), Tsai, Lin, Tsai (2001), Arıkan (2002) ve Çevik (2006) tarafından yapılan araştırmalarda elde edilen bulgularla da benzerlik göstermektedir.

2.2. İl eğitim denetmenlerinin lisans eğitiminde eğitim teknolojisi dersini alma durumlarına göre bilgisayar kaygısı düzeylerinin değişimine ilişkin bulgu ve yorumlar

İl eğitim denetmenlerinin bilgisayar kaygısı düzeylerinin lisans eğitiminde eğitim teknolojisi dersini alma durumlarına göre anlamlı şekilde farklılaşp farklılaşmadığına dair sonuçlar aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Tablo 2.2.1. İl Eğitim Denetmenlerinin Eğitim Teknolojisi Dersi Alma Durumlarına Göre Bilgisayar Kaygısı Düzeylerinin Değişimi

	Evet N=167		Hayır N=150		t	P
	\bar{X}	S	\bar{X}	S		
Duyuşsal Kaygı	1.77	.67	2.02	.71	-3.20	.002**
Zarar Verme Kaygısı	1.65	.89	2.09	.97	-4.16	.000***
Öğrenme Kaygısı	1.99	.41	2.15	.38	-3.69	.000***
Toplam Bilgisayar Kaygısı	1.78	.65	2.07	.67	-3.91	.000***

* $p<.05$; ** $p<.01$; *** $p<.001$

Tablo 2.2.1'e bakıldığında toplam bilgisayar kaygısı düzeyleri lisans eğitimlerinde eğitim teknolojisi dersi alan il eğitim denetmenlerinde ($\bar{X} = 1.78$; $ss = .65$) lisans eğitimlerinde eğitim teknolojisi dersi almayan il eğitim denetmenlerine ($\bar{X} = 2.07$; $ss = .67$) oranla anlamlı olarak daha yüksektir ($t = -3.91$; $p < .001$).

Alt boyutları açısından incelendiğinde duyuşsal kaygının, lisans eğitimlerinde eğitim teknolojisi dersi alan il eğitim denetmenlerinde ($\bar{X} = 1.77$; $S = .67$) lisans eğitimlerinde eğitim teknolojisi dersi almayan il eğitim denetmenlerine ($\bar{X} = 2.02$; $ss = .71$) oranla daha yüksek olduğu görülmektedir. Aradaki bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($t = -3.20$; $p < .05$).

Zarar verme kaygısı alt boyutunda lisans eğitimlerinde eğitim teknolojisi dersi alan il eğitim denetmenlerinin ($\bar{X} = 1.65$; $ss = .89$) kaygı düzeyleri, lisans eğitimlerinde eğitim teknolojisi dersi almayan il eğitim denetmenlerinden ($\bar{X} = 2.09$; $ss = .97$) anlamlı şekilde farklılaşmaktadır ($t = -4.16$; $p < .001$).

Öğrenme endişesi alt boyutunda da yukarıdakine benzer bir farklılaşma söz konusu olup, lisans eğitimlerinde eğitim teknolojisi dersi alan il eğitim denetmenlerinin ($\bar{X} = 1.99$; $ss = .41$) öğrenme endişeleri lisans eğitimlerinde eğitim teknolojisi dersi almayan il eğitim denetmenlerinden ($\bar{X} = 2.15$; $ss = .38$) anlamlı olarak daha yüksek olduğu görülmektedir ($t = -3.69$; $p < .001$).

2.3. İl eğitim denetmenlerinin yaşlarına göre bilgisayar kaygısı düzeylerinin değişimi

İl eğitim denetmenlerinin bilgisayar kaygısı düzeylerinin yaşlarına göre anlamlı şekilde farklılaşıp farklılaşmadığına dair sonuçlar aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Tablo 2.3.1. İl Eğitim Denetmenlerinin Yaşlarına Göre Bilgisayar Kaygısı Düzeylerinin Değişimi

	(1) 25-35 (N=14)	(2) 36-45 (N=40)	(3) 46-55 (N=145)	(4) 56-65 (N=118)	X ²	sd	p	Farkın Kaynağı
Duyuşsal Kaygı	110.50	122.36	111.81	235.16	132.09	3	.000***	1<4, 2<4, 3<4
Zarar Verme Kaygısı	83.93	108.78	115.50	238.39	148.92	3	.000***	1<4, 2<4, 3<4
Öğrenme Kaygısı	125.00	134.91	123.17	215.23	73.16	3	.000***	1<4, 2<4, 3<4
Toplam Bilgisayar Kaygısı	99.11	111.79	112.21	239.60	146.33	3	.000***	1<4, 2<4, 3<4

*p<.05; **p<.01; ***p<.001

Analiz sonuçları, il eğitim denetmenlerinin toplam bilgisayar kaygısı düzeyleri ile yaşları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir. 56-65 yaş grubundaki il eğitim denetmenlerinin bilgisayar kaygısı düzeyleri 46-55, 36-45 ve 25-35 yaş grubundaki il eğitim denetmenlerinden daha yüksektir. Aradaki bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($X^2= 146.33$; $p<.001$).

Duyuşsal kaygı alt boyutunda 56-65 yaş grubundaki il eğitim denetmenlerinin kaygı düzeyleri 46-55, 36-45 ve 25-35 yaş grubundaki il eğitim denetmenlerinden anlamlı şekilde farklılaştığı görülmektedir. Aradaki bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($X^2= 132.09$; $p<.001$).

Zarar verme kaygısı alt boyutunda 56-65 yaş grubundaki il eğitim denetmenlerinin kaygı düzeyleri 46-55, 36-45 ve 25-35 yaş grubundaki il eğitim denetmenlerinden anlamlı şekilde daha yüksektir. Aradaki bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($X^2= 148.92$; $p<.001$).

Öğrenme endişesi alt boyutunda da yukarıdakine benzer bir farklılaşma söz konusu olup, 56-65 yaş grubundaki il eğitim denetmenlerinin kaygı düzeyleri 46-55, 36-45 ve 25-35 yaş grubundaki il eğitim denetmenlerinden anlamlı şekilde daha yüksek bulunmuştur. Aradaki bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($X^2=73.16$; $p<.001$).

İl eğitim denetmenlerinin bilgisayar kaygısı düzeylerinin yaşlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı olarak değiştiği görülmektedir. Karaltürk (1997) tarafından yapılan araştırmaya göre, genç öğretmen ve yöneticilerin bilgisayar kaygısına yönelik tutumları, orta yaş öğretmen ve yöneticilerin bilgisayar kaygısına yönelik tutumlarından daha olumludur. Benzer bir bulgu da Cambaz (1999)'ın yaptığı araştırmada yer almaktadır; yaşları 35 ve altında olan öğretmenlerin tutumlarının, bu yaşın üzerindeki öğretmenlerden daha olumlu olduğu görülmüştür. Rosen ve Weil (1995) de gençlerin ileri yaştakilere göre anlamlı düzeyde daha düşük bilgisayar kaygısına sahip olduklarını söylemişlerdir.

2.4. İl eğitim denetmenlerinin öğrenim durumlarına göre bilgisayar kaygısı düzeylerinin değişimine ilişkin bulgu ve yorumlar

İl eğitim denetmenlerinin bilgisayar kaygısı düzeylerinin öğrenim durumlarına göre anlamlı şekilde farklılaşıp farklılaşmadığına dair sonuçlar aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Tablo 2.4.1. İl Eğitim Denetmenlerinin Öğrenim Durumlarına Göre Bilgisayar Kaygısı Düzeylerinin Değişimi

	(1) Lisans Tamamla ma (N=39)		(2) Lisans (N=243)		(3) Lisansüst ü (N=35)		F	P	Farkın Kaynağı
	\bar{X}	ss	\bar{X}	ss	\bar{X}	ss			
	Duyuşsal Kaygı	2.15	0.74	1.88	0.71	1.6			
Zarar Verme Kaygısı	2.38	1.03	1.85	0.94	1.31	0.62	12.43	.000***	2<1, 3<1, 3<2
Öğrenme Kaygısı	2.24	0.32	2.06	0.41	1.94	0.38	5.47	.005**	2<1, 3<1
Toplam Bilgisayar Kaygısı	2.24	0.7	1.91	0.68	1.58	0.4	9.4	.000***	2<1, 3<1

* $p < .05$; ** $p < .01$; *** $p < .001$

Tablo 2.4.1 'e bakıldığında toplam bilgisayar kaygısı düzeyi, öğrenim durumu lisans tamamlama olan il eğitim denetmenlerinde ($\bar{X} = 2.24$; $ss = 0.7$) lisans mezunu il eğitim denetmenlerine ($\bar{X} = 1.91$; $ss = 0.68$) ve yüksek lisans mezunu il eğitim denetmenlerine ($\bar{X} = 1.58$; $ss = 0.4$) oranla anlamlı olarak daha yüksektir ($F = 9.4$; $p < .001$).

Alt boyutlar açısından incelendiğinde duyuşsal kaygının, öğrenim durumu lisans tamamlama olan il eğitim denetmenlerinde ($\bar{X} = 2.15$; $ss = 0.74$), yüksek lisans mezunu il eğitim denetmenlerine ($\bar{X} = 1.6$; $s = 0.41$) oranla daha yüksek olduğu görülmektedir. Aradaki bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($F = 5.86$; $p < .01$).

Zarar verme kaygısı alt boyutuna bakıldığında öğrenim durumu lisans tamamlama olan il eğitim denetmenlerinin ($\bar{X} = 2.38$; $ss= 1.03$) kaygı düzeyleri lisans mezunu il eğitim denetmenlerine ($\bar{X} = 1.85$; $ss= 0.94$) ve yüksek lisans mezunu il eğitim denetmenlerine ($\bar{X} = 1.31$; $ss= 0.62$) oranla anlamlı olarak daha yüksektir. Benzer bir farklılaşmaya lisans mezunu il eğitim denetmenleri ile yüksek lisans mezunu il eğitim denetmenleri arasında görülmektedir. Lisans mezunu il eğitim denetmenlerinin ($\bar{X} = 1.85$; $ss= 0.94$) kaygı düzeyleri yüksek lisans mezunu il eğitim denetmenlerine ($\bar{X} = 1.31$; $ss= 0.62$) oranla anlamlı olarak daha yüksektir ($F= 12.43$; $p<.001$).

Öğrenme endişesi alt boyutunda da yukarıdakine benzer bir farklılaşma söz konusu olup, öğrenim durumu lisans tamamlama olan il eğitim denetmenlerinde ($\bar{X} = 2.24$; $ss= 0.32$) lisans mezunu il eğitim denetmenlerine ($\bar{X} = 2.06$; $ss= 0.41$) ve yüksek lisans mezunu il eğitim denetmenlerine ($\bar{X} = 1.94$; $ss= 0.38$) oranla anlamlı olarak daha yüksektir ($F= 5.47$; $p<.01$).

İl eğitim denetmenlerin bilgisayar kaygısı düzeylerinin öğrenim durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı olarak değiştiği görülmektedir. Eliküçük (2006) araştırmasında öğrenim seviyesi arttıkça, öğretimde teknoloji kullanma isteği ile yeteneğinin ve öğretme-öğrenme süreçlerinde ileri seviyede teknoloji kullanımının da o oranda arttığını belirlemiştir. Aynı şekilde Eroldoğan (2007) öğretmenler üzerinde yaptığı çalışmada lisans mezunu öğretmenlerin windows, word ve power point programlarını ön lisans mezunu öğretmenlere göre daha sık kullandıkları sonucuna ulaşmıştır.

2.5. İl eğitim denetmenlerinin branşlarına göre bilgisayar kaygısı düzeylerinin değişimine ilişkin bulgu ve yorumlar

İl eğitim denetmenlerinin bilgisayar kaygısı düzeylerinin branş alanlarına göre anlamlı şekilde farklılaşıp farklılaşmadığına dair sonuçlar aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Tablo 2.5.1. İl Eğitim Denetmenlerinin Branşlarına Göre Bilgisayar Kaygısı Düzeylerinin Değişimi

	EYTPE (N=65)	Fen branşları (N=20)	Sosyal branşlar (N=232)	X ²	sd	p	Farkın Kayna ğı
Duyuşsal Kaygı	167.93	93.63	162.13	11.22	2	.004**	2<1, 2<3
Zarar Verme Kaygısı	176.32	78.30	161.11	18.74	2	.000***	2<1, 2<3
Öğrenme Kaygısı	161.82	62.93	166.49	24.22	2	.000***	2<1, 2<3
Toplam Bilgisayar Kaygısı	169.33	59.20	164.71	25.56	2	.000***	2<1, 2<3

* $p < .05$; ** $p < .01$; *** $p < .001$

Tablo 2.5.1'e bakıldığında fen branşlarındaki il eğitim denetmenlerinin toplam bilgisayar kaygısı düzeyleri, EYTPE ve sosyal branşlardaki il eğitim denetmenlerinden daha düşük olup, aradaki bu farklılık anlamlıdır ($X^2= 25.56$; $p<.001$).

Alt boyutlara baktığımızda duygusal kaygı alt boyutunda fen branşlarındaki il eğitim denetmenlerinin kaygı düzeyleri, EYTPE ve sosyal branşlardaki il eğitim denetmenlerinden daha düşük olup, aradaki bu farklılık anlamlıdır ($X^2= 11.22$; $p<.01$).

Zarar verme kaygısı alt boyutunda fen branşlarındaki il eğitim denetmenlerinin kaygı düzeyleri, EYTPE ve sosyal

branşlardaki il eğitim denetmenlerinden daha düşük olup, aradaki bu farklılık anlamlıdır ($X^2= 18.74$; $p<.001$).

Yukarıdakine benzer bir farklılık öğrenme endişesi alt boyutunda da görülmektedir. Fen branşlarındaki il eğitim denetmenlerinin kaygı düzeyleri, EYTPE ve sosyal branşlardaki il eğitim denetmenlerinden daha düşük olup, aradaki bu farklılık anlamlıdır ($X^2= 24.22$; $p<.001$).

İl eğitim denetmenlerinin branşlarına göre bilgisayar kaygısı düzeylerinin istatistiksel açıdan anlamlı olarak değiştiği görülmektedir. Uslu (2008) tarafından yapılan araştırmada Türkçe ve sosyal bilgileri öğretmenlerinden oluşan grubun bilgisayar kaygısı düzeyleri en yüksek seviyede bulunmuştur. Yine Başarmak (2008) araştırmasında öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri bölümlere göre, bilgisayar kaygı düzeylerinin sosyal bölümlere nazaran sayısal bölüm lehine düşük olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Sonuç ve Öneriler

İl eğitim denetmenlerinin, büyük çoğunluğunu lisans mezunları oluşturmaktadır. il eğitim denetmenlerinin yaklaşık yarısının yaşı 46 ile 55 yaş arasındadır. Kadın denetmenlerin sayısı yok denecek kadar azdır, grubun tamamına yakını erkek il eğitim denetmenleri oluşturmaktadır. İl eğitim denetmenlerinin çoğunluğu sınıf öğretmenliği mezunudur. İl eğitim denetmenlerinin yaklaşık yarısı denetmen olmadan önceki eğitimleri sırasında eğitim teknolojisi dersi almışken, diğer yarısı eğitim teknolojisi dersi almamıştır.

İl eğitim denetmenlerinin bilgisayar kaygısı düzeyleri cinsiyete göre anlamlı fark göstermektedir. Kadın il eğitim denetmenlerinin bilgisayar kaygısı düzeyleri erkek il eğitim denetmenlerinden daha yüksektir. İl eğitim denetmenlerinin bilgisayar kaygısı düzeyleri eğitim teknolojisi dersi alma durumlarına göre anlamlı fark göstermektedir. Eğitim teknolojisi dersi almayan il eğitim denetmenlerinin bilgisayar kaygısı düzeyleri eğitim teknolojisi dersi alan il eğitim denetmenlerinden daha yüksektir. İl eğitim denetmenlerinin bilgisayar kaygısı düzeyleri yaşlarına göre anlamlı

fark göstermektedir. Genç ve orta yaş grubundaki il eğitim denetmenlerinin bilgisayar kaygısı düzeyleri, yaşlı il eğitim denetmenlerine göre anlamlı şekilde daha düşüktür. İl eğitim denetmenlerinin bilgisayar kaygısı düzeyleri öğrenim durumlarına göre anlamlı fark göstermektedir. Ön lisans mezunu il eğitim denetmenlerinin yüksek lisans ve lisans mezunu il eğitim denetmenlerine göre bilgisayar kaygısı düzeyleri daha yüksektir. İl eğitim denetmenlerinin bilgisayar kaygısı düzeyleri branş alanlarına göre anlamlı fark göstermektedir. Fen branşlarındaki il eğitim denetmenlerinin bilgisayar kaygısı düzeyleri EYTPE ve sosyal branşlardaki il eğitim denetmenlerinden daha düşüktür.

Müfettişlik programlarında eğitim teknolojisi ve bilişim teknolojileri ile ilgili derslere ağırlık verilmelidir. İl eğitim denetmenlerine kendilerini yetersiz hissettikleri eğitim teknolojileri konularında ve teknolojik gelişmelerden haberdar olmalarına yönelik hizmetiçi kurs ve seminerler düzenlenmelidir. İl eğitim denetmenliğine başvurularda lisansüstü eğitim şartı aranabilir. Denetmenlik mesleğinde, kadınların daha fazla görev almaları konusunda teşvik edici tedbirler alınabilir. Bu araştırma 2007-2008 öğretim döneminde Karadeniz bölgesinde yer alan illerde görev yapan il eğitim denetmenlerini kapsamaktadır Türkiye'nin diğer bölgelerinde veya tüm Türkiye çapında daha kapsamlı bir araştırma yapılabilir. Teknolojik yeterliği geliştirme konusunda ne gibi eğitim ihtiyaçlarına gerek duyulduğu konusunda denetmen görüşleri alınarak araştırmalar yapılabilir. Denetmenlerin, teknolojinin okullarda etkin kullanımı ile ne düzeyde ilgilendikleri, ne düzeyde destek verdikleri konusunda öğretmenlerin görüşleri alınarak araştırmalar yapılabilir.

Kaynaklar

Altun, A. S. (2004). Bilgi teknolojisi sınıflarında denetim. *Eğitim Araştırmaları*, 18, 1-16.

Akkoyunlu. B. (1996). Bilgisayar okuryazarlığı yeterlilikleri ile mevcut ders programlarının kaynaştırılmasının öğrenci başarı ve

tutumlarına etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 12. 127-134.

Arıkan Y. D. (2002). *Sınıf öğretmeni adaylarının bilgisayarla yönelik tutumları, bilgisayar kaygı düzeyleri ve bilgisayar dersine ilişkin değerlendirmeleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi. İzmir.

Başarmak, U. (2008). *Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Kaygı Düzeyleri*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Boz, Y. (2006). *İlköğretim Müfettişlerinin Teknoloji Kullanım Düzeyleri (Güneydoğu Anadolu bölgesi Örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Brosnan, M. J. (1999). Modeling Technophobia: A Case for Word Processing. *Computers in Human Behavior*, 15(2), 105-121.

Busch, T. (1995). "Gender Differences in Self-Efficiency and Attitudes Toward Computers". *Journal of Educational Computing Research*, 12(2), 147-158.

Cambaz, H. (1999). *Öğretmen ve Öğrencilerin Öğretme-Öğrenme Süreçlerinde Bilgisayara Karşı Tutum ve Kaygılarının Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Can, N. (2004). İlköğretim öğretmenlerinin denetimi ve sorunları. *Milli Eğitim dergisi*, 31, 161.

Chua, Siew Lian, Der-Thang Chen ve Angela F.L. Wong. (1999). "Computer Anxiety and Its Correlates: A Meta-Analysis". *Computers in Human Behavior*, 15, 609-623.

Çevik, V. (2006). *Eğitim Yöneticileri İle Yönetici Adaylarının Kaygı Düzeyleri ile Bilgisayar Kaygısı Düzeylerinin Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.

Dukes, R. L., R. Discenza ve J. D. Couger (1989). "Convergent Validity of Four Computer Anxiety Scales", *Educational and Psychological Measurement*, 49, 195-203.

Durndell A. ve K. Thomson (1997). "Gender And Computing: A Decade of Change?". *Computers & Education*, 28(1), 1-9.

- Eliküçük, H. (2006). *Öğretmenlerin Öğretme-Öğrenme Süreçlerinde Teknoloji Kullanma Yeterlilikleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Eroldoğan, A. Y. (2007). *İlköğretim II. Kademe Okullarındaki Branş Öğretmenlerinin, Bazı Değişkenlere Göre Öğretim Teknolojilerini Kullanma Düzeylerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Gülümbay, A. A. (2005). *Yükseköğretimde Web'e Dayalı Ve Yüzyüze Ders Alan Öğrencilerin Öğrenme Stratejilerinin, Bilgisayar Kaygılarının Ve Başarı Durumlarının Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış doktora tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Hakkinen, P. (1994). "Changes in Computer Anxiety in a Required Computer Course". *Journal of Research on Computing in Education*, 27(2), 141-154.
- Igbaria, M. ve S. Parasuraman (1989). "A Path Analytic Study of Individual Characteristics, Computer Anxiety and Attitudes toward Microcomputers", *Journal of Management*, 15(3), 373-388.
- Karagözoğlu, G. (1977). *İlköğretimde Teftiş Uygulamaları*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.
- Karaltürk, S. (1997). *İstanbul'daki Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Eğitimde Bilgisayar Kullanımının Tespiti ve Yöneticiler ile Öğretmenlerin Bilgisayarlara Karşı Tutumlarının İncelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Levin, T. & C. Gordon (1989). "Effect of Gender and Computer Experience on Attitudes Toward Computers". *Journal of Educational Computing Research*, 5(1), 69-88.
- Liu, M., W. Reed ve P. Phillips (1992). "Teacher Education Students and Computers: Gender, Major, Prior Computer Experience, Occurrence and Anxiety". *Journal of Educational Computing Research*, 24(4), 457-467.
- Marcoulides, G. A. (1989). "Measuring Computer Anxiety: The Computer Anxiety Scale". *Educational and Psychological Measurement*, 49, 733-740.
- Maurer, M. M. ve M. R. Simonson (1994). "The Reduction of Computer Anxiety: Its Relation to Relaxation Training, Previous

Computer". *Journal of Research on Computing in Education*, 26(2), 205-220.

Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat Ve Görevleri Hakkında 652 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, (2011). 14.9.2011 Tarih ve 28054 Sayılı Resmi Gazete.

Oetting, E. R. (1983). *Oetting's Computer Anxiety Scale (COMPAS) Manual*, CO: Rocky Mountain Behavioral Science Institute, Ft. Collins.

Okebukola, P. A. ve A. B. Woda (1993). "The Gender Factor in Computer Anxiety and Interest among Some Australian High School Students". *Educational Research*, 35(2), 181-189.

Oliva, Peter F., ve Pawlas, G. (1997). *Supervision For Today's Schools* (5th Edition). N.Y. :Longman Publishers.

Raub, A. C. (1981). *Correlates of Computer Anxiety in College Students*. Unpublished doctoral dissertation, University of Pennsylvania, Philadelphia.

Rohner, D. J. ve M. R. Simonson (1981). "Development of an Index of Computer Anxiety", Paper presented at the Annual Convention of the Association of Educational Communications and Technology, Philadelphia, PA.

Roop, M. M. (1999). "Exploring Individual Characteristics Associated with Learning to Use Computers in Preservice Teacher Preparation". *Journal of Research on Computing in Education*, 31(4), 402-416.

Rosen, L. D. ve M. M. Weil (1995). "Computer Anxiety: A Cross Cultural Comparison of University Students in Ten Countries". *Computers in Human Behavior*, 11(1), 45-64.

Smith, M. R., ve J. W. Kotrlik (1990). "Computer Anxiety Levels of Southern Region Cooperative Extension Agents", *Journal of Agricultural Education*, 31 (1),

Şeyhoğlu, M. (2005). *Öğretmenlerin ve Yöneticilerin Bilgisayar Kaygı Düzeyleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Tsai, C. C., S. S. J. Lin ve M. J. Tsai (2001). "Developing an Internet Attitude Scale for High School Students", *Computers & Education*, 37, 41-51.

- Uslu, Ö. (2008). *İlköğretimde Çalışan Öğretmenlerin Bilgisayara Karşı Tutumları Ve Bilgisayar Kaygı Düzeyleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Weinberg, S. B. and English, J.T. (1983). *Correlates Of Cyberphobia*. St. Joseph's Univ. Philadelphia, Pa.
- Wiles, John ve Bondi, Joseph (2000). *Supervision: A Guide to Practice*. NJ: Prentice Hall.

EKLER VERİ TOPLAMA ARACI

BÖLÜM I- Bu bölümde, aşağıda verilen seçeneklerden size uygun olanı, seçeneğin yanındaki kutucuğa (X) işareti yaparak belirtiniz.

1-Çalıştığınız il:				
Amasya ()	Artvin ()	Bartın ()	Bayburt ()	Bolu ()
Çorum ()	Düzce ()	Giresun ()	Gümüşhane ()	Karabük ()
Kastamonu ()	Ordu ()	Rize ()	Samsun ()	Sinop ()
Tokat ()	Trabzon ()	Zonguldak ()		
2- Hizmet yılınız:	1-5 yıl ()	6-15 yıl ()	16-25 yıl ()	26 yıl ve üstü()
3- Öğrenim Durumu:	Lis. Tamamlama ()	Lisans ()	Yüksek Lisans()	Doktora ()
4- Yaşınız:	25-35 ()	36-45 ()	46-55 ()	56-65 ()
5- Cinsiyetiniz:	Kadın ()	Erkek ()		
6- Branşınız:				
7- İlköğretim müfettişi olmadan önceki eğitiminiz sırasında eğitim teknolojisi (Eğitim araçları, eğitim ortamları, bilgisayar vb.) dersi aldınız mı?:			Evet ()	Hayır ()

BÖLÜM II- İl eğitim denetmenlerinin bilgisayar kaygısı düzeylerini belirleme ölçeği

		Hiçbir zaman	Bazen	Sık sık	Her zaman
1-	Ne zaman bilgisayar başına otursam, yüreğim daralıyor.				
2-	Bilgisayarda çalışırken kendimi hiç rahat hissedemiyorum.				
3-	Bilgisayar mı! Aman benden uzak dursun.				
4-	Bilgisayarda çalışırken yanlış bir şey yapmak ya da bir şeyleri bozmak düşüncesi beni oldukça endişelendiriyor.				
5-	Bilgisayara ilişkin kullanılan kavramlar bana hep karmaşık gelmiştir.				
6-	Benim için çok önemli bir dosyada çalışırken kalbimin çok hızlı attığını hissedirim.				
7-	Bilgisayar beni o kadar gerginleştiriyor ki, yapacağım şeyleri yapamaz duruma geliyorum.				
8-	Bilgisayarda bazen bir düğmeye basmak bile beni ürkütür.				
9-	Bilgisayardan söz edilmesi bile içimin sıkılmasına yetiyor.				
10-	Yanlış bir komutta veya bilgisayarın kilitlenmesinde paniğe kapılıyorum.				
11-	Bilgisayarda herhangi bir şey yapmak zorunda kalınca kendimi huzursuz ve rahatsız				

	hissederim.				
12-	Düzeltilmesi mümkün çok ufak hatalarda bile eteklerim tutuşur.				
13-	Bilgisayarı öğrenmek zorunda kalmak gözümü korkutuyor.				
14-	Bilgisayarda çalışmak bana işkence gibi geliyor.				
15-	Bilgisayarı öğrenemeyeceğim endişesini yaşıyorum.				
16-	Bilgisayarı kullanırken gerildiğini hissediyorum.				
17-	Bir bilgisayar programlama dilini rahatlıkla öğrenebileceğime inanıyorum.				
18-	Her şeyi yapabilirim ama is bilgisayara gelince elim ayağım dolaşır.				
19-	Bilgisayar klavyesindeki tüm özel tuşları anlamak için dahi olmak lazım.				
20-	Bilgisayarın teknik konularını anlamakta güçlük çekiyorum				
21-	Bilgisayar becerilerini kolaylıkla öğrenebileceğim konusunda kendime güveniyorum.				
22-	Bilgisayardan olabildiğince uzak duruyorum. Çünkü ona kendimi yakın hissetmiyorum.				
23-	Bilgisayarın bozulabileceğini düşünmekten dolayı bilgisayar kullanırken kendimi rahat hissetmem.				
24-	Bilgisayarda yanlış bir komut verildiğinde çok miktarda				

	bilginin kaybolmasına neden olabileceğini düşünmek paniğe kapılmama neden oluyor				
25-	Yanlış yapma düşüncesi, bilgisayarda çalışmamı olumsuz yönde etkiliyor.				
26-	Bilgisayarda çalışırken neşeli ve keyifliyimdir.				
27-	Bilgisayarda çalışmaya can atarım.				
28-	Bilgisayarda benim için çok önemli bir konu üzerinde çalışırken çok huzursuz ve gergin olurum.				